

**UCHWAŁA NR XLIV/445/14
RADY GMINY POSTOMINO**

z dnia 24 września 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na
lata 2014-2021**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 182; poz. 509; poz. 1650; z 2014r. poz. 567; poz. 598; poz. 1004) oraz art. 7, ust. 1 pkt. 6 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. z 2013r. poz. 594 ze zm. poz.546, poz. 1318, z 2014r. poz.379) Rada Gminy Postomino uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na lata 2014- 2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Postomino.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jadwiga Krakowska

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
DLA GMINY POSTOMINO
NA LATA 2014-2021**

Opracowanie:

Warszawa - Postomino, Kwiecień 2014

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
2.1 POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA	5
2.2 STRUKTURA I PROCESY DEMOGRAFICZNE.	5
2.3 EDUKACJA	8
2.3.1 Szkolnictwo na terenie gminy	8
2.4 GOSPODARKA	10
2.5 POMOC SPOŁECZNA	11
2.6 SŁUŻBA ZDROWIA	14
3. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	15
3.1 BEZROBOCIE	15
3.2 UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU	17
3.3 PRZESTĘPCZOŚĆ	20
3.4 PRZEMOC W RODZINIE	20
3.5 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	21
3.6 NARKOMANIA	21
3.7 INNE KWESTIE SPOŁECZNE	22
3.7.1. Mieszkalnictwo	22
3.7.2 BEZDOMNOŚĆ	22
3.7.3. Problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin	22
3.8 POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY GMINY POSTOMINO W PRZECIWDZIAŁANIU PROBLEMOM SPOŁECZNYM	23
4. OBSZARY STRATEGICZNE I ZADANIA	24
4.1 IDENTYFIKACJA GRUP SPOŁECZNYCH ORAZ OBSZARÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA	24
4.2 ZMNIEJSZENIE LOKALNEGO BEZROBOCIA	25
4.3 PODWYŻSZENIE JAKOŚCI ZASOBÓW LUDZKICH NA TERENIE GMINY POPRZECZ PRZEBUDOWĘ GMINNEGO SYSTEMU EDUKACJI	27
4.4 INKLUZJA NAJBARDZIEJ WYKLUCZONYCH GRUP SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY	29
4.5 SKUTECZNE ZAPOBIEGANIE I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZEMOCY W RODZINIE	31
5. SYSTEM WDRAŻANIA	35
6. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	36
6.1 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PLANU	36
6.2 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZYSEKTOROWEJ	36
6.3 UPOWSZECHNIANIE DOKUMENTU I PROMOCJA JEGO EFEKTÓW	38

1. Wstęp

Polityka wewnętrzna każdego państwa to zbiór określonych polityk szczegółowych, z których oprócz polityki gospodarczej najistotniejszą wydaje się być polityka społeczna. Polityka społeczna to działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych, której celem jest poprawa położenia materialnego ludności, asekuracja przed ryzykami życiowymi oraz wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych.

Realizowanie zadań z zakresu polityki społecznej należy do najważniejszych jakimi zajmują się jednostki samorządu terytorialnego a w szczególności gminy. W myśl ustawy o pomocy społecznej gmina ma nie tylko obowiązek realizowania zadań z tego zakresu ale swoje działania powinna opierać na długotrwałej strategii. Zbiór głównych wytycznych i zadań do zrealizowania z zakresu polityki społecznej zawiera właśnie Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ustawodawca nakładając na gminy obowiązek tworzenia tego typu dokumentu, oparł się na założeniu iż gmina realizując zadania z zakresu polityki społecznej, powinna kierować się długookresową strategią nie uzależnioną od politycznych procesów administrowania samorządem.

Potrzeba istnienia dokumentu nazywanego Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych nie wynika oczywiście jedynie z dostosowania się do wymogów i przepisów prawnych. Innym ważnym czynnikiem jest fakt integracji z Unią Europejską, gdzie działalność planistyczna tego typu ma podstawowe znaczenie w procesie decyzyjnym. Dzięki określeniu podstawowych priorytetów, celów i zadań w dziedzinie polityki społecznej, gmina zyskuje skonkretyzowaną wizję z zakresu rozwiązywania istniejących problemów oraz działań profilaktycznych jakie powinno się podjąć w celu przeciwdziałania powstawaniu nowych problemów.

Praca nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych polega na analizie danych dotyczących gminy i jej mieszkańców. Danych statystycznych, dokumentów funkcjonujących w ramach gminy instytucji społecznych i przede wszystkim danych Urzędu Gminy dotyczących problemów społecznych mieszkańców. Studiowanie danych i dokumentów dostarcza wiedzy o faktach i wydarzeniach na terenie gminy. Pozwala również na poznanie skali interesujących nas zjawisk.

Drugą, równie ważną częścią pracy nad Strategią są konsultacje z mieszkańcami. Informacje o potrzebach mieszkańców i ich problemach można również czerpać od ich przedstawicieli, jakimi są radni, oraz od pracowników instytucji zajmujących się pomocą społeczną. Oni bowiem z racji wykonywanych zadań, często najlepiej zorientowani są w potrzebach mieszkańców i skali tych potrzeb.

Strategia składa się z trzech podstawowych części. W ramach pierwszej części dokonaliśmy ogólnej charakterystyki Gminy Postomino (powierzchnia i położenie gminy, struktura i procesy demograficzne, edukacja na terenie gminy, lokalny rynek pracy, funkcjonowanie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej, służba zdrowia). W części drugiej skupiliśmy się na analizie problemów społecznych występujących na terenie gminy (bezrobocie, uzależnienia z silnym zaakcentowaniem alkoholizmu, przemoc w rodzinie, przestępczość, niepełnosprawność, stan zdrowia i dostępu do służby zdrowia mieszkańców gminy, problemy mieszkaniowe, problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin). W trzeciej

części wyznaczone zostały cele strategiczne oraz zadania dla gminy w związku z przeciwdziałaniem problemom społecznym.

W przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wybraliśmy cztery obszary problemowe, które uznaliśmy za najistotniejsze. Są nimi:

- bezrobocie i rynek pracy,
- kwestia edukacyjna,
- ubóstwo i wiążące się z nim pojęcie wykluczenia społecznego,
- przeciwdziałanie uzależnieniom oraz wiążącej się z tym przemocy w rodzinie.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na lata 2014-2021 jest zgodna z wymogami Ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, a w szczególności z ustępem 1 punktu 1 w artykule 17. Strategia jest również zgodna i powiązana z następującymi dokumentami strategicznymi:

- Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej do roku 2015
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Postomino na lata 2007 -2015

Opracowanie zostało wykonane przez konsultanta firmy Invent. Grupa Doradztwa i Treningu Pawła Lewandowskiego przy aktywnej pomocy Urzędu Gminy, który reprezentowała Pani Krystyna Ślebioda. Podstawowe założenie strategii zostały skonsultowane podczas spotkania roboczego z mieszkańcami i urzędnikami, które odbyło się w Urzędzie Gminy.

2. Charakterystyka gminy

2.1 Położenie i powierzchnia

Gmina Postomino położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Wschodnia granica gminy jest równocześnie granicą między województwami zachodniopomorskim i pomorskim. Obszar gminy o powierzchni 22 724 ha należy do powiatu sławieńskiego. Od północy gmina graniczy z Morzem Bałtyckim, którego linia brzegowa ma około 15 kilometrów długości. Bezpośrednie sąsiedztwo Morza wpływa na duży potencjał turystyczny gminy. W miejscowości Jarosławiec, położonej bezpośrednio nad Morzem, znajduje się zaliczone do I klasy czystości wód kąpielisko. Ponadto miejscowościami wypoczynkowymi na terenie gminy są: Jezierzany, Łącko i Rusinowo.

Na system osadniczy składa się 35 miejscowości, które tworzą 28 sołectw. Rolę ośrodka gminnego pełni miejscowość Postomino, które jest drugą co do wielkości po Pieńkowie, miejscowością gminy.

Teren gminy charakteryzuje się niskim stopniem uprzemysłowienia. Gmina zorientowana jest głównie na rolnictwo i rybołówstwo. Obok tych dwóch dziedzin rozwija się turystyka.

Powierzchnia lasów stanowi 21,5 % i jest mniejsza od średniej krajowej, która wynosi 28,2 % oraz średniej dla województwa zachodniopomorskiego - 35,2 %. Użytki rolne stanowią 61,5 %, grunty zabudowane 2,0 %, wody powierzchniowe 5,2 %. Obszary krajobrazu chronionego stanowią 12 % powierzchni.

2.2 Struktura i procesy demograficzne.

Stan ludności według wieku i płci charakteryzuje poniższa tabela:

Tabela 1 Liczba ludności według wieku i płci w 2013 r.

Grupy wiekowe	Ogółem
0 - 13	1032
13-15	256
16-17	208
18	113
Mężczyźni 19 - 65	2371
Kobiety 19 - 60	2056
Mężczyźni 65+	243
Kobiety 60+	676
Razem	7015

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino oraz GUS

Według przytoczonych powyżej danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba

mieszkańców Gminy Postomino w 2013 roku wynosiła 7 055 osób. Poza Gminą Malechowo Gmina Postomino jest najmniejszą pod względem liczby mieszkańców gminą w powiecie sławieńskim.

Tabela 2 Liczba ludności w procentach według ekonomicznych grup wieku

Jednostka administracyjna	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Gmina Postomino	24%	63%	13%
Województwo Zachodniopomorskie	18%	67 %	17 %
Polska	18%	64%	18%

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według podanych wyżej danych Głównego Urzędu Statystycznego w Gminie Postomino da się zauważyć stosunkowo wysoki odsetek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Chodzi tutaj zarówno o dzieci jak i młodzież szkolną. Mieszkańców gminy w wieku przedprodukcyjnym jest średnio więcej niż w skali całego kraju. Odsetek ten jest również większy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego, brak jest danych dotyczących powiatu sławieńskiego. Inaczej przedstawia się sytuacja z liczbą ludności w wieku produkcyjnym. W tej grupie w Gminie Postomino udział ludności na tle województwa jest nieco niższy. Jest również niższy w porównaniu do średniej krajowej. Również niższy w stosunku do średnich z regionu jak i z całego kraju jest udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

Stosunkowo duży odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym może z kolei w niedługim czasie mocniej oddziaływać na lokalny rynek pracy. Młodzież kończąca szkołę średnią i nie podejmująca dalszej edukacji na poziomie studiów wyższych będzie w większym stopniu niż w innych częściach regionu obciążać rynek pracy.

Tabela 3 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny dla gm. Postomino w latach 2010/13

Lata	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Liczba ludności
2010	88	55	33	7133
2011	88	51	37	7149
2012	94	68	26	7134
2013	86	66	20	7115

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na terenie gminy w latach 2010 - 2013 odnotowywano corocznie podobną ilość urodzeń. Średnia liczba urodzeń w latach 2010 - 2013 wynosiła na terenie Gminy Postomino 89 urodzonych dzieci rocznie. Można więc przyjąć iż na terenie gminy w ostatnich latach liczba nowo urodzonych dzieci utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie.

Biorąc pod uwagę dane Głównego Urzędu Statystycznego z czterech ostatnich publikowanych przez GUS lat, na terenie Gminy Postomino w latach 2010-2013 następuje wzrost liczby zgonów. W 2010 roku wynosiła ona 55 a w 2013r. 66. Średnia zgonów przypadająca dla czterech ostatnich lat wynosi 60. Wzrost liczby zgonów można tłumaczyć osiągnięciem wieku zgodnego z tablicami trwania życia dla społeczeństwa polskiego.

Mimo zwiększenia liczby zgonów, to przy utrzymującej się na podobnym poziomie liczbie nowych urodzeń występuje w gminie dodatni przyrost naturalny, chociaż następuje tendencja spadkowa. W analizowanym okresie nie odnotowano na terenie Gminy Postomino ani jednego roku, w którym przyrost naturalny byłby ujemny.

Tabela 4 Liczba nowo zawieranych małżeństw w gm. Postomino w latach 2010/13

Lata	Liczba małżeństw
2010	40
2011	46
2012	32
2013	24

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Liczba nowo zawieranych małżeństw na terenie gminy w latach 2010 – 2013 zaczęła gwałtownie spadać, z poziomu 46 w 2011 do 24 w ostatnim roku badanego okresu. Średnia dla całego analizowanego okresu wynosi 35–36 nowych małżeństw rocznie.

Tabela 5 Saldo migracyjne ludności na terenie gm. Postomino w latach 2010/13

Lata	Odływ ludności	Napływ ludności	Saldo migracji
2010	77	60	- 17
2011	88	48	- 40
2012	90	46	- 44
2013	104	43	- 61

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino.

Na terenie gminy obserwowalne jest występowanie ujemnego salda migracji. Dodatkowo owe saldo drastycznie zwiększyło się, po roku 2011. Wpływ na taki stan rzeczy ma przede wszystkim zmniejszenie się liczby ludności napływającej do gminy. Z gminy migrują przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem.

Według prognozy demograficznej na lata 2006 - 2013 zamieszczonej w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Postomino z lipca 2004 roku, liczba mieszkańców gminy w badanym okresie powinna się zwiększać. Jak widać ze zgromadzonych (Tab. 6) danych przewidywania minęły się z rzeczywistością.

Tabela 6 Tendencje demograficzne na terenie gm. Postomino w latach 2010/13

Lata	Stan ludności	Urodzenia	Przyrost naturalny	Saldo migracji
2010	7133	83	33	- 17
2011	7149	85	37	- 40
2012	7134	87	26	- 44
2013	7015	88	20	- 61

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino.

2.3 Edukacja

2.3.1 Szkolnictwo na terenie gminy

Na terenie Gminy Postomino funkcjonują 4 szkoły podstawowe oraz 3 gimnazja, dla których organem prowadzącym jest Wójt Gminy Postomino. Szkoły skupione są w trzech zespołach (szkoła podstawowa i gimnazjum) znajdujących się w Postominie, Pieszczu i Jarosławcu, oraz jednej samodzielnej Szkole Podstawowej w Staniewicach. Do obwodów Zespołów Szkół należą:

- Zespół Szkół w Postominie, miejscowości: Chudaczewo, Dzierżęcín, Górsko, Karsino, Kłośnik, Korlino, Królewo, Królewice, Królewko, Marszewo, Masłowice, Pieńkowo, Pieńkówko, Postomino, Ronino, Tyń, Wykroty, Złakowo.
- Zespół Szkół w Jarosławcu, miejscowości: Jarosławiec, Jezierzany, Łącko, Rusinowo, Bylica, Naćmierz, Wszędzień, Kanin, Wicko Morskie.
- Zespół Szkół w Pieszczu, miejscowości: Pieszcz, Pałowo, Pałówko, Nosalin, Staniewice, Wilkowice, Mazów, Chudaczewko.

Natomiast do obwodu szkoły podstawowej należą następujące miejscowości:

- Szkoła Podstawowa w Staniewicach, miejscowości: Staniewice, Tyń, Nosalin, Mazów, Chudaczewko.

Ponadto na terenie Gminy znajduje się Zespół Szkół Społecznych w Korlinie dla którego organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Korlino, Łącko, Łęzek, Królewo „Razem” w Korlinie. Zespół Szkół Społecznych w Korlinie jest bezobwodowy.

Największym problemem szkół na terenie gminy jest niezadowolający stan techniczny szkolnych budynków. Szkoły jednocześnie są stosunkowo dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy służący do zajęć z informatyki. Równie dobrze rozwinięty jest też system zajęć ponadprogramowych i pozalekcyjnych.

W każdej ze szkół funkcjonują stołówki dla uczniów. Wszystkie posiłki wydawane w stołówkach, finansowane są z budżetu gminy i budżetu Wojewody.

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna. Dzieci mieszkające w Gminie Postomino najczęściej kontynuują naukę w miejscowości Sławno (20 km od Postomina), gdzie znajdują się: szkoła zawodowa, technikum rolnicze oraz liceum ogólnokształcące. Innymi miejscowościami, w których uczy się młodzież z terenu gminy, są:

- Słupsk (25 km od Postomina) – szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące,
- Darłowo (25 km od Postomina) – Zespół Szkół Morskich (liceum, technikum),

- Koszalin (70 km od Postomina),
- Ustka (20 km od Postomina).

Trudno o dane dotyczące najczęściej wybieranych przez młodzież szkół na poziomie ponadgimnazjalnym. Jednak z obserwacji wynika, iż najwięcej dzieci uczęszcza do szkół w Sławnie. Spowodowane jest to najdogodniejszym dojazdem oraz różnorodnością szkół. Stosunkowo często są również wybierane szkoły w Słupsku, zwłaszcza przez młodzież z południowo-zachodniej części gminy. Ograniczenie liczby połączeń PKS z większymi ośrodkami znacząco utrudnia przemieszczanie się młodzieży do oddalonych od Postomino placówek edukacyjnych.

Tabela 7 Liczba dzieci w latach 2011/14 w gm. Postomino wg. szkół

	rodzaj	Rok szkolny 2011/2012	Rok szkolny 2012/2013	Rok szkolny 2013/2014
Zespół Szkół Społecznych w Korlinie	przedszkole	9	14	18
	oddział przedszkolny	24	22	17
	szkoła podstawowa	60	55	62
	gimnazjum	22	24	20
Szkoła Podstawowa w Staniewicach	oddział przedszkolny	24	13	10
	szkoła podstawowa	88	93	95
Zespół Szkół w Postominie	oddział przedszkolny	54	36	35
	szkoła podstawowa	191	205	199
	gimnazjum	122	120	108
Zespół Szkół w Jarosławcu	oddział przedszkolny	37	36	29
	szkoła podstawowa	104	115	117
	gimnazjum	68	47	50
Zespół Szkół w Pieszczu	oddział przedszkolny	11	18	13
	szkoła podstawowa	67	65	71
	gimnazjum	66	71	60
razem:	oddział przedszkolny	150	125	104
	szkoła podstawowa	510	533	544
	gimnazjum	269	262	238
	ogólna liczba uczniów	929	920	886

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino.

W ciągu ostatnich trzech lat liczba uczniów w szkołach Gminy Postomino zmniejszyła się o 53 dzieci. Spadek liczby dzieci nastąpił we wszystkich grupach szkolnych (przedszkole, gimnazjum) poza szkołą podstawową gdzie odnotowano niewielki wzrost liczby dzieci. W oparciu o powyższe dane obserwowalne przechodzenie kolejnego niżu demograficznego. W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego można domniemywać, iż stan ten będzie jeszcze utrzymywał się przez kilka następnych lat. Z czasem jednak spadek liczby dzieci w szkołach będzie mniej drastyczny gdyż od kilku lat ustabilizowała się liczba nowych urodzeń na terenie gminy.

Tabela 8 Liczba dzieci w roku szkolnym 2013/14 wg oddziałów

Klasy	Liczba dzieci	
	Szkoła podstawowa	I
II		106
III		83
IV		75
V		92
VI		85
Gimnazjum	I	79
	II	81
	III	89
Razem	793	

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino.

Jak widać najliczniejszą grupą dzieci uczących się stanowią uczniowie szkół podstawowych. W ciągu najbliższych trzech lat zaczną oni kształcić się w szkołach gimnazjum, a na ich miejsce przyjdzie nieco mniej liczna grupa dzieci uczących się dzisiaj w przedszkolach. Z kolei na ich miejsce przyjdą dzieci urodzone po roku 2011, których liczba jest również mniejsza od liczby dzieci obecnie uczących się w szkołach podstawowych. Liczba dzieci w I klasie podstawówki w roku szkolnym 2011/2012 wyniosła 83 dzieci, rok później już 106 a w roku bieżącym – 103. Spowodowane jest to objęciem obowiązkiem szkolnym 6-latków. W 2015 roku nastąpi zmiana oddziałów przedszkolnych na przedszkola i obowiązek przedszkolny dla czterolatków, a w 2017 dla 3 latków.

Może wiązać się to ze zwiększeniem obciążeń finansowych związanych z edukacją na terenie gminy. Dane z Urzędu Gminy Postomino pokazują jednak iż wcale tak być nie musi. Jak widać w tabeli 11. mimo tego, że w ostatnich latach na terenie gminy nastąpił spadek liczby uczniów w szkołach, wydatki na szkolnictwo w budżecie gminy nie zmalały, a wręcz wzrosły o 24% w latach 2010-2012, by nieznacznie spaść w roku 2013. Obecnie gmina prowadzi program stypendialny dla dzieci uzdolnionych na który przeznaczają 40 000 zł. Wydatki na szkolnictwo pochłaniają znaczącą część budżetu, w niektórych latach sięgając niemal 40%.

Tabela 9 Wydatki na edukację w budżecie gm. Postomino w latach 2010/13

Rok	Wydatki całkowite gminy	Wydatki na szkolnictwo	
		Kwota	% udział w budżecie
2010	30 790 100,50	8 394 114,86	27%
2011	22 084 392,73	8 469 441,42	38%
2012	28 157 972,84	11 034 330,87	39%
2013	37 594 708,55	10 429 751,00	28%

Źródło: Dane Urzędu Gminy Postomino.

2.4 Gospodarka

Według ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Gminy Postomino, na terenie gminy zarejestrowanych jest w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej dla głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej tj. Gminy

Postomino figuruje 521 przedsiębiorców jako osoby fizyczne. W Krajowym Rejestrze Sądowym figuruje 22 przedsiębiorców, jako osoby prawne.

Tabela 10 Rodzaj DG w liczbach wg PKD w gm. Postomino (31.12.2013)

Rodzaj działalności	l. podmiotów
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36
Górnictwo i wydobywanie	1
Przetwórstwo przemysłowe	30
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną	2
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
Budownictwo	51
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	89
Transport i gospodarka magazynowa	11
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami Gastronomicznymi	234
Informacja i komunikacja	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
Działalność związana z obsługą nieruchomości	2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	4
Edukacja	11
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3
Pozostała działalność usługowa	6
Suma:	521

Źródło: Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej

W Gminie przeważa działalność związana z turystyką, to jest ośrodki rekreacyjne, hotele i pensjonaty oraz punkty zbiorowego żywienia i sklepy, 89 podmiotów prowadzi działalność związaną z handlem oraz naprawę pojazdów mechanicznych. Istotną rolę odgrywa również działalność gospodarcza związana z rolnictwem i przetwórstwem przemysłowym. Gmina Postomino powołała Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne, które daje pracę około 50 osobom.

Struktura przedsiębiorstw na terenie gminy jest niekorzystna dla osób z wyższym wykształceniem. Zdecydowana większość działających firm nie stwarza możliwości zatrudnienia osób po studiach.

2.5 Pomoc społeczna

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Postominie, do którego zadań należy przede wszystkim: udzielanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, praca socjalna oraz pomoc finansowa związana ze sprawieniem pogrzebu.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Postominie zatrudnionych jest 7 pracowników. Kierownik, główna księgowa, pięciu pracowników socjalnych oraz dwie opiekunki. W ostatnich czterech latach średnia liczba mieszkańców gminy korzystających

z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiła 702 osoby w skali roku.

Tabela 11 Liczba mieszkańców gm. Postomino a liczba korzystających z pomocy GOPS w latach 2010/13

Rok	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba osób korzystających z pomocy GOPS	Udział procentowy
2010	7133	890	12%
2011	7149	880	12%
2012	7134	568	8%
2013	7115	472	7%

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie.

Jak widać na załączonej tabeli liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie w 2013 roku znacznie się zmniejszyła w porównaniu do lat poprzednich, pomimo zmiany kryterium dochodowego, które potencjalnie uwzględnia szersze grupy beneficjentów.

Tabela 12 Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w latach 2010/13

Rok	Zadania własne	Zadania zlecone	Udział % w budżecie gminy
2010	675 738,00 (w tym 78 729 odpłatność Gminy za pobyt w DPS)	15 497,00	2%
2011	613 744,00 (w tym 96 675 odpłatność Gminy za pobyt w DPS)	15 292,00	3%
2012	549 231,00 (w tym 113 877 odpłatność Gminy za pobyt w DPS)	15 316,00	2%
2013	585 445,00 (w tym 87 898,00 odpłatność Gminy za pobyt w DPS)	18 081,00	2%

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie.

W od 2010 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie dysponuje coraz mniejszymi funduszami. W ciągu ostatnich 4 lat wydatki na pomoc społeczną spadły o 13%, mimo wzrostu dochodów budżetu gminy. Na taki stan rzeczy mogły wpłynąć malejące potrzeby związane ze zmniejszaniem się liczby osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach.

Tabela 13 Powody przyznania pomocy z GOPS w latach 2010/13

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin korzystająca z pomocy			
	2010	2011	2012	2013
Ubóstwo	108	138	67	63
Sieroctwo	9	9	0	0
Bezdomność	10	7	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	43	46
w tym: wielodzietność	0	0	37	44
Bezrobocie	89	201	125	132
Niepełnosprawność	102	95	86	80
Długotrwała lub ciężka choroba	61	103	84	74
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	50	60	42	85
w tym: rodziny niepełne	5	4	26	30
rodziny wielodzietne	10	7	22	19
Przemoc w rodzinie	12	5	5	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Alkoholizm	30	22	8	17
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	0	2
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	1	7	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie.

Z przeprowadzonej analizy wynika iż najczęstszą przyczyną udzielania pomocy mieszkańcom Gminy Postomino przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest bezrobocie. To właśnie osoby i rodziny, których do ubóstwa doprowadziło bezrobocie, w głównej mierze są objęte pomocą społeczną. Duży odsetek osób korzystających z pomocy stanowią również osoby nie radzące sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problem ten dotyczy członków rodzin wielodzietnych i alkoholowych, którzy często pozostają bez pracy. Problem ten dotyczy podobnej liczby rodzin niepełnych, aczkolwiek w tym przypadku liczba osób bezpośrednio korzystających z pomocy jest znacznie mniejsza. Jednak ponad 50 % rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to rodziny nie dotknięte ani problemem wielodzietności, ani też problemem braku jednego z rodziców. To przede wszystkim rodziny osób bezradnych życiowo, pozostających od dłuższego czasu bez pracy czy też dotkniętych różnego rodzaju patologiami.

Kolejnymi co do wielkości problemami będącymi przyczyną korzystania z pomocy

społecznej jest niepełnosprawność i długotrwała choroba. Następnie należy wymienić alkoholizm i problemy związane z ochroną macierzyństwa. Istnieje też nieznaczna liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego i bezdomności. Na terenie Gminy Postomino nie występują przypadki korzystania z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

2.6 Służba zdrowia

Na terenie gminy Postomino funkcjonują dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS MEDICA w Postominie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pomorskie Centrum Rehabilitacji „Panorama” w Jarosławcu, które zapewniają podstawową opiekę zdrowotną oraz rehabilitacyjną. Gmina Postomino znajduje się na terenie rejonu operacyjnego Szpitala Powiatowego w Sławnie.

W gminie prowadzona jest też jedna prywatna praktyka stomatologiczna. Najbliższe Pogotowie Ratunkowe ma swoją siedzibę w Sławnie. Na terenie gminy funkcjonują dwie apteki: „Agawa” w Postominie oraz „Pharmacum” w Jarosławcu.

3. Analiza problemów społecznych

3.1 Bezrobocie

Wśród wszystkich problemów społecznych występujących w obecnej polskiej rzeczywistości, bezrobocie wydaje się być najpoważniejszym. Nie inaczej jest na terenie Gminy Postomino. Bezrobocie dotyka największej liczby mieszkańców gminy korzystających z pomocy społecznej. Bezrobocie nie tylko przysparza aktualnych problemów osobom pozbawionym możliwości pracy, ale jest również siłą sprawczą wielu innych problemów społecznych, które są konsekwencją pozostawania przez dłuższy czas bez pracy. Bezrobociu przede wszystkim towarzyszy następujące i pogłębiające się z czasem zubożenie, mające decydujący wpływ na możliwość zaspokojenia ważnych i uzasadnionych potrzeb osób i rodzin w różnych sferach. W sytuacji braku środków finansowych w rodzinach dotkniętych bezrobociem pojawiają się nie tylko kryzysy natury ekonomicznej, ale również innego rodzaju patologiczne zjawiska, takie jak alkoholizm, bezradność w pełnieniu opiekuńczo-wychowawczej roli w rodzinie co często prowadzi do zjawiska nazywanego dziedziczeniem biedy, a czasami nawet samobójstwa.

Upadek przedsiębiorstw, spółdzielni produkcyjnych oraz słaby rozwój działalności usługowej powoduje, że wskaźnik bezrobocia w Gminie Postomino jest bardzo wysoki. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na duże bezrobocie w gminie był upadek rolnictwa uspołecznionego. Na obecną sytuację z dużym wskaźnikiem bezrobocia wpływa również postawa samych bezrobotnych w gminie, charakteryzująca się niewielką aktywnością społeczną (niski poziom wykształcenia, brak kwalifikacji zawodowych, brak chęci podnoszenia ich). Szansą na poprawę wydaje się rozwój turystyki i działalności z nią związanych. Wymaga to przekwalifikowania bezrobotnych, zorganizowania cyklu kursów i szkoleń przygotowujących do ponownego odnalezienia się na rynku pracy. Takie kursy realizowane są z POKL przez GOPS w Postominie.

Tabela 14 Bezrobocie w gm. Postomino a bezrobocie w regionie i kraju w 2013 r.

	W liczbach bezwzględnych	W procentach
Bezrobocie na terenie Gminy Postomino	965	20%
Bezrobocie na terenie Powiatu Sławno	4747	25,4
Bezrobocie na terenie województwa zachodniopomorskiego	111100	18 %
Bezrobocie w Polsce	2157900	13,4%

Źródło: Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Bezrobocie w Gminie Postomino jest niższe od średniej stopy bezrobocia w całym Powiecie Sławińskim. Sytuacja na rynku pracy dużo gorzej wygląda na tle całego

województwa zachodniopomorskiego, gdzie poziom bezrobocia w grudniu 2013 roku wynosił 18%. Bezrobocie w województwie zachodniopomorskim było dużo wyższe niż bezrobocie w skali kraju, które wynosiło 13,4%.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie na koniec 2013 roku w Gminie Postomino zarejestrowano 965 bezrobotnych. Z grupy tej jedynie 260 posiadało prawo do zasiłku.

Tabela 15 Bezrobotni w gm. Postomino wg wieku (31.12.2013)

Grupy wiekowe	I. bezrobotnych
15 - 17	b/d
18 - 24	101
25 - 34	133
35 - 44	97
45 - 54	100
55 - 59	67
60 - 64	21
Razem	519

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Poziom bezrobocia na terenie gminy jest największy wśród osób w wieku 25-35 lat, a najniższy wśród osób w wieku przedemerytalnym, związane jest to z ich małym udziałem na rynku pracy.

Tabela 16 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w roku 2013

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych
Do 1 miesiąca	59
Od 1 do 3 miesięcy	123
Od 3 do 6 miesięcy	94
Od 6 do 12 miesięcy	82
Od 12 do 24 miesięcy	77
Powyżej 24 miesięcy	84

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Prawie połowa bezrobotnych w Gminie Postomino pozostaje bez pracy dłużej niż pół roku, natomiast prawie co trzeci pozostaje bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Jest to typowa oznaka występowania na terenie gminy długotrwałego bezrobocia, które dotyka co drugiego

bezrobotnego. Są to zazwyczaj osoby z małymi szansami na znalezienie zatrudnienia na obecnym rynku pracy, bez odpowiedniego wykształcenia oraz bez kwalifikacji.

Tabela 17 Bezrobotni wg wykształcenia (31.12.2013)

Wykształcenie	l.bezrobotnych
wyższe	28
policealne i średnie zawodowe	81
średnie ogólnokształcące	38
zasadnicze zawodowe	148
gimnazjalne i poniżej	224

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Sytuacja bezrobotnych według wykształcenia w Gminie Postomino potwierdza ogólnopolskie tendencje. W najgorszej sytuacji są najslabiej wykształceni. Największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby z wykształceniem podstawowym oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W nieco lepszej sytuacji są osoby z wykształceniem średnim oraz z wykształceniem policealnym, aczkolwiek i w tej grupie odsetek bezrobotnych jest bardzo wysoki. Zdecydowanie najlepiej sytuacja przedstawia się wśród osób z wykształceniem wyższym. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie (stan na 31 grudnia 2013 roku) zarejestrowanych jako bezrobotni na terenie Gminy Postomino było 28 osób z wykształceniem wyższym, jeszcze 10 lat temu było ich o ponad połowę mniej. Podwojenie liczby osób z wyższym wykształceniem pozostających bez pracy jest szczególnie niepokojące, ale potwierdza diagnozę, że na terenie gminy nie ma miejsc pracy dla osób z takimi kwalifikacjami.

Reasumując, o charakterze bezrobocia na terenie Gminy Postomino decyduje w dużym stopniu przeszłość terenów gminnych związanych z istnieniem PGR-ów. Upadek rolnictwa uspołecznionego wiązał się nie tylko z likwidacją miejsc pracy, ale również z powstaniem specyficznej grupy społecznej jaką jest ludność wiejska nie posiadająca ziemi. Ludność ta nie posiada często innych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego poza pracą w rolnictwie. Towarzyszy temu mała aktywność bezrobotnych w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych. Wszystko to razem prowadzi do występowania długotrwałego bezrobocia i niskiej zdolności powrotu bezrobotnych do zatrudnienia. W konsekwencji może to prowadzić do stopniowego wykluczenia społecznego bezrobotnych oraz do zjawiska dziedziczenia biedy przez dzieci bezrobotnych, co zaczyna być widoczne w grupie wiekowej 25-35, gdzie poziom bezrobocia jest najwyższy.

3.2 Uzależnienie od alkoholu

Problem alkoholizmu w sposób szczególny dotyka mieszkańców Gminy Postomino. Wysoka stopa bezrobocia, trudna sytuacja materialna wielu rodzin, brak perspektyw na szybką poprawę bytu nie przyczyniają się do rozwiązywania tego problemu. Według

statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej liczba osób korzystających z pomocy ze względu na problem alkoholowy jest bardzo różna z roku na rok. W roku 2010 było ich 30, w kolejnych latach 22, 8 i 17. Trudno zdiagnozować inną przyczynę tego stanu rzeczy niż wypadanie z systemu pomocy z przyczyn zależnych od beneficjentów.

W ramach gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do jej zadań poza działaniami interwencyjnymi należy przede wszystkim działalność profilaktyczna, której celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych. Komisja uprawniona jest również do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2012r. GKRPA odbyła 11 posiedzeń, których tematami były:

- a) rozmowy motywujące do leczenia osoby nadużywającej alkoholu,
- b) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- c) rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o dotacje finansową na realizację Gminnego Programu Profilaktyki,
- d) uczestnictwo w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki.

Działania wobec beneficjentów prowadzone są nieodpłatnie. Do celów szczegółowych programu działania Komisji zaliczono:

- Zapewnienie większej świadomości oraz podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności do informacji o szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych używek.
- Zapewnienie dzieciom z rodzin patologicznych realizacji celów krótkoterminowych i długoterminowych prowadzących do rozwiązywania problemów psychologicznych.
- Zapobieganie spożyciu alkoholu przez młodzież.

Powyższe założenia zrealizowano poprzez:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych.
- Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego z siedzibą w Centrum Aktywności Społecznej Postomino 85a, w którym dyżurują specjaliści: psycholog, konsultant dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz lekarz psychiatra.

W 2012r. udzielono 159 porad osobom z problemem alkoholowym, 35 porad rodzinom oraz 8 porad ofiarom przemocy. Ogólny koszt utrzymania Punktu w 2012r. to 16 250,00zł. Ponadto zakupione zostały materiały edukacyjno-profilaktyczne, które w szczególności zostały przekazane do Punktów Konsultacyjnych, członków Komisji, placówek szkolnych i świetlic środowiskowych za kwotę 19 272,58 zł.

- Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Funkcjonowanie Punktu konsultacyjno-informatycznego ds. Przemocy w Rodzinie, który ma siedzibę w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Postominie i jest prowadzony przez kierownika GOPSu w Postominie. W ramach działania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany został zespół Interdyscyplinarny. Na

potrzeby działań edukacyjnych dotyczących przemocy zostały zakupione materiały na kwotę 811,62zł.

- Zorganizowano szkolenia dla osób włączonych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego koszt wyniósł 1327,74zł.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Dofinansowywanie szkolnych programów profilaktycznych w kwocie 54 763,00 zł
- Funkcjonowanie świetlic środowiskowych z programem opiekuńczo-wychowawczym. Na terenie Gminy w 2012r. działało 5 świetlic Środowiskowych w miejscowościach: Postomino, Królewo, Korlino, Pieszcz, Staniewice. Uczęszczało do nich średnio 150 dzieci, zatrudnionych jest 9 wychowawców, którzy prowadzą zajęcia 2 razy w tygodniu po 2 godziny. Koszt utrzymania wyniósł łącznie 86 557,84zł.
- Organizowanie lokalnych imprez profilaktyczno- rekreacyjno- sportowych na kwotę 18 357,00zł.
- Realizowanie zadań Ogólnopolskich Kampanii Profilaktycznych na kwotę 6 150,00zł.

Tabela 18 Wydatki w odniesieniu do przyjętych zadań w 2012 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych	35 522,58
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2 139,36
3.	Organizacja i prowadzenie zajęć profilaktycznych...	165 827,84
4.	Inne działania związane z realizacją Programu....	19 606,72
	Razem:	223 096,50
	W tym: Narkomania	10 000,00

Źródło: OPS Postomino.

Rozpatrując problem alkoholizmu wśród mieszkańców gminy należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci i młodzież. Tak jak pokazują różnego rodzaju statystyki, zdecydowana większość alkoholików dosyć wcześnie zaczynała pić alkohol. W związku z mniejszą tolerancją na alkohol młody człowiek szybciej się uzależnia. Należy więc zadbać o to by wśród młodzieży prowadzić działalność wychowawczo-profilaktyczną przestrzegającą przed wczesnym sięganiem po alkohol. W 2012 roku w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gmina Postomino przeprowadziła różnego rodzaju działania z zakresu edukacji publicznej. Działania te, skierowane głównie do młodzieży przybrały formy zajęć socjoterapeutycznych, festynów i imprez profilaktycznych, przeprowadzanych głównie w szkołach, a także dożywianie dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem.

Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych odgrywają świetlice opiekuńczo-wychowawcze. Na terenie gminy działają pięć takich świetlic, do których uczęszcza około 150 dzieci. Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych.

Dużym problemem na terenie gminy są pijani kierowcy. Z danych policyjnych wynika, że aż 25 razy zatrzymano pijanych prowadzących samochody oraz 30 razy pijanych prowadzących inne pojazdy niemechanicznie, są to głównie pijani rowerzyści, którzy stanowią zagrożenie przede wszystkim dla siebie. Współpraca z organami ścigania powinna być priorytetem w tym zakresie.

3.3 Przestępczość

Tabela 19 Liczba przestępstw oraz wykrytych sprawców na terenie gm. Postomino w 2013 r.

Rodzaj przestępstwa	Liczba przestępstw
Kradzież z włamaniem	19
Kradzież mienia	33
Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	55
Uszkodzenie mienia	8
Kradzież energii lub karty bankomatowej	6
Znęcanie się	4
Groźba karalna	3
Inne przestępstwa	24
Razem	151

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Sławnie.

Jak pokazują przytoczone dane, najczęstszym rodzajem przestępstw popełnianych na terenie Gminy Postomino są kradzieże i kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwym. Do powszechniejszych przestępstw należą również: uszkodzenia mienia oraz przestępstwa rodzinne, związane przede wszystkim ze stosowaniem przemocy w rodzinie.

Wśród wykrytych sprawców największą grupę stanowią osoby, które dokonały kradzieży z włamaniem oraz osoby kierujące pojazdem pod wpływem alkoholu. Komenda Policji nie udostępniła danych socjodemograficznych dotyczących sprawców.

3.4 Przemoc w rodzinie

Jednym z poważniejszych problemów społecznych, o którym nie należy zapominać jest przemoc w rodzinie. Jest to tym bardziej poważny problem z powodu małej wykrywalności tego zjawiska. Zdecydowana większość aktów przemocy do jakich dochodzi odbywa się w sferze niedostępnej dla osób z poza rodziny. Odnotowywane przypadki

stosowania przemocy w rodzinie są tylko wierzchołkiem góry lodowej. Przemoc w rodzinie jest nie tylko skrywana przez fizyczną barierę ścian domu ale również bardzo często przez opory członków rodziny do upowszechniania tej wiedzy na zewnątrz. Istniejąca bariera wstydu, strachu czy też niewiary w możliwość rozwiązania tego problemu przez wyspecjalizowane do tego placówki niezwykle utrudnia zwalczanie tej formy patologii społecznej.

Na terenie Gminy Postomino w roku 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie udzielił pomocy w związku z dwunastoma przypadkami przemocy w rodzinie. Nie można się jednak łudzić iż jest to liczba odzwierciedlająca całość tego problemu. Z literatury przedmiotu wynika, że w zdecydowanej większości sprawcami przemocy w rodzinie są osoby dotknięte problemem alkoholowym. Członkowie działającej w gminie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2004 roku kontaktowali się z 26 osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Wykorzystując posiadane instrumenty, Komisja wzywała sprawców przemocy nadużywających alkoholu na rozmowy interwencyjne. W stosunku do ofiar przemocy w rodzinie stosuje się takie działania jak:

- skierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych,
- skierowanie dzieci ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej,

Na terenie gminy funkcjonuje również Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie.

3.5 Niepełnosprawność

Dane dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Postomino są wysoce niekompletne. Jediną ewidencję prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie, który odnotowuje tylko osoby korzystające z tego powodu z jego pomocy. W 2013 roku z pomocy skorzystało 80 osób, w przypadku których powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność. Jednak trzy lata wcześniej było ich ponad 100, a 5 lat wcześniej nawet ponad 500. Zmniejszenie się liczby korzystających z pomocy nie świadczy oczywiście o zmniejszeniu się liczby niepełnosprawnych. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie nie pokazują w pełni skali problemu. Według szacunkowych danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie, niepełnosprawnych na terenie gminy jest około 800. Niestety nie udało się uzyskać aktualnych danych dotyczących struktury zatrudnienia i wykształcenia osób niepełnosprawnych. Warto zacząć prowadzić własne statystyki dotyczące tego problemu, żeby móc planować ukierunkowane działania. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie w wyjątkowych sytuacjach pomaga w transporcie mieszkańcom gminy na specjalistyczne zabiegi, korzystając z posiadanego przez gminę samochodu służącego do przewozu osób niepełnosprawnych

3.6 Narkomania

Dane gromadzone i posiadane przez Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie nie wskazują na duży zasięg występowania tego problemu na terenie Gminy Postomino. W 2013 roku spośród wszystkich osób korzystających z pomocy GOPS nie było przypadków udzielania pomocy ze względu na narkomanię.

Dane Powiatowej Komendy Policji w Sławnie nie odnotowały w 2013 roku żadnych

incydentów na terenie Gminy Postomino związanych z narkomanią bądź przestępstw dokonanych przez osoby uzależnione od narkotyków.

Nie świadczy to oczywiście o tym iż problem narkomanii na terenie gminy nie występuje bądź jest jedynie marginalny. Brakuje wiarygodnych danych w tej materii żeby ferować jakiegokolwiek wyroki i opinie. Nie przeprowadzono dotąd żadnych oficjalnych badań i nie dokonano diagnozy problemu rozpowszechniania narkotyków w szkołach czy w miejscowych dyskotekach.

Na fakt występowania narkomanii na terenie gminy może wskazywać chociażby jej turystyczny charakter. W sezonie letnim, kiedy do Jarosławca przyjeżdża młodzież, można zakładać iż pojawiają się osoby rozprowadzające i zażywające narkotyki. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie oraz nauczyciele w rozmowach wyraźnie wskazywali, że problem narkomanii w bardzo ograniczonym stopniu istnieje wśród lokalnej młodzieży, a także że na terenie gminy funkcjonują dilerzy narkotyków.

3.7 Inne kwestie społeczne

3.7.1. Mieszkalnictwo

Gmina Postomino dysponuje obecnie 5 lokalami socjalnymi. Nie przewiduje się w najbliższym czasie budowy nowych lokali i mieszkań. W chwili obecnej na przydział lokalu mieszkaniowego oczekuje 30 osób. Istnieje w gminie zapotrzebowanie na budownictwo socjalne, nie ma jednak na razie na to środków w budżecie gminy.

3.7.2 Bezdomność

Według danych posiadanych przez Urząd Gminy w Postominie, bezdomność na terenie gminy nie jest zjawiskiem występującym na dużą skalę. W 2013 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie skorzystała żadna z osób, którym owa pomoc została udzielona z przyczyny bezdomności. Jest około 4 bezdomnych, są to osoby, które faktycznie mają gdzie mieszkać. Na terenie gminy nie działa żadne schronisko dla bezdomnych.

3.7.3. Problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

Grupa osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Postominie na terenie Gminy Postomino, ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, jest trzecią co do liczebności spośród wszystkich korzystających z pomocy. W 2004 roku rodzin takich było 85, z czego prawie połowa rodziny wielodzietne. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotyka również rodziny niepełne.

3.8 Potencjał instytucjonalny Gminy Postomino w przeciwdziałaniu problemom społecznym

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie. GOPS jest instytucją realizującą ustawowe zadania gminy z zakresu świadczenia pomocy społecznej. GOPS jako jednostka budżetowa samorządu, dysponuje środkami finansowymi pozwalającymi jej na prowadzenie stosunkowo szerokiego zakresu spraw związanych z pomocą społeczną. GOPS również w związku z ustawowo określonymi zadaniami dla samorządu terytorialnego prowadzi działalność praktycznie we wszystkich sferach pomocy społecznej. Zajmuje się zarówno dożywianiem dzieci w szkole, pomocą finansową i materialną ubogim, pomocą osobom uzależnionym, ofiarom przemocy, niepełnosprawnymi, itd.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działa w ramach gminy. Do jej zadań poza działaniami interwencyjnymi należy przede wszystkim działalność profilaktyczna, której celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych. Komisja uprawniona jest również do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
3. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi.
4. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Centrum Aktywności Społecznej. W budynku Centrum mieści się Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi. Budynek przystosowywany jest również do prowadzenia terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych.
6. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze w szkołach.
7. Przy dwóch parafiach rzymskokatolickich na terenie gminy (Łącko, Postomino) istnieją oddziały Caritas, aczkolwiek obecnie nie prowadzą żadnej działalności.
8. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Rodzinom Wiejskim „Nasza Przyszłość” ma charakter grupy samopomocowej. W ramach spotkań odbywają się min. zajęcia z muzykoterapii.
9. Ośrodek Rehabilitacyjno - Wypoczynkowy w Jarosławcu “Panorama” oraz „Arka”. Ośrodki prowadzą działalność komercyjną ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.
10. Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne. Zatrudnia około 50 osób do prac związanych z obsługą komunalną gminy.

4. Obszary strategiczne i zadania

4.1 Identyfikacja grup społecznych oraz obszarów życia społecznego wymagających wsparcia

W wyniku transformacji gospodarczo-społecznej w kraju likwidacji uległ monopol gospodarki państwowej i co szczególnie ważne dla takich gmin jak Gmina Postomino – rolnictwo państwowe. Skutkiem między innymi tego procesu są pojawiające się patologie społeczne. Szczególnie dramatycznym zjawiskiem o trudnych do przezwyciężenia konsekwencjach jest na terenie Gminy Postomino, wieloletnie, przedłużające się bezrobocie. W tego typu przypadkach, długotrwałe pozostawanie bez pracy rodzi zjawisko nazywane dziedziczeniem bezrobocia. To z kolei prowadzi do utrwalania się biedy w rodzinach dotkniętych bezrobociem i przekazywanie jej następnym pokoleniom.

Gmina Postomino jest właśnie typowym przykładem terenu, na którym da się zaobserwować opisane wyżej zjawiska i procesy. Aby skutecznie je zwalczać i im przeciwdziałać należy przede wszystkim zdefiniować obszary, w których dochodzi do występowania różnego rodzaju patologii oraz grupy, które są szczególnie narażone na zagrożenia patologiami. Wśród grup wymagających szczególnego wsparcia, należy wymienić:

- Bezrobotne osoby pozostające długotrwałe bez pracy, z wykształceniem średnim, zawodowym i podstawowym.
- Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych o niskim poziomie wykształcenia i bez wykształcenia.
- Osoby o małej mobilności zawodowej.
- Rodziny, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna ze środowisk zagrożonych patologią społeczną.
- Niepełnosprawni, zwłaszcza o niskim poziomie wykształcenia.
- Ubodzy, alkoholicy i bezradni życiowo.

W oparciu o przeprowadzoną wyżej analizę problemów społecznych możemy wskazać obszary w dziedzinie pomocy społecznej, w których interwencja wydaje się być szczególnie pilna i potrzebna.

Najważniejszym z nich jest niewątpliwie obszar związany z zatrudnieniem. Miejscowy rynek pracy i towarzyszące mu wysokie bezrobocie to obszar wymagający szczególnej troski ze strony władz gminy. Działania w tym zakresie powinny przybierać kierunek dwutorowy. Pierwszy z nich powinien polegać na łagodzeniu wszelkiego rodzaju patologii dotyczących ludzi pozostających bez pracy. Drugi kierunek powinien być związany z działaniami zmierzającymi do szeroko rozumianej aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Kolejnym obszarem, który należy wskazać jako obszar szczególnie ważny z punktu widzenia gminnej polityki przeciwdziałania problemom społecznym, jest kwestia edukacyjna. Brak odpowiednich kwalifikacji to główny powód bezrobocia na terenie gminy wśród osób aktywnie poszukujących pracy. Stworzenie warunków do zwiększania poziomu scholaryzacji na poziomie średnim i wyższym, zarówno dla dzieci jak i dorosłych, powinno

być jednym z najważniejszych zadań prowadzących do rozwiązania problemu wysokiego bezrobocia.

Ubóstwo i wykluczenie społeczne to obszary będące w większości efektem wysokiego bezrobocia i niskiego poziomu wykształcenia. Działania gminnej strategii przeciwdziałania problemom społecznym powinny być również wyczułone na łagodzenie tych patologii społecznych. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu powinno obejmować również osoby stare, samotne, niepełnosprawne czy też uzależnione. Jednym z podstawowych działań na tym obszarze powinno być wzmocnienie pomocy niematerialnej.

Ostatnim z najważniejszych obszarów w gminnej polityce przeciwdziałaniu problemom społecznym jest profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Alkoholizm jako najpowszechniejsza forma uzależnień oraz najczęstsza przyczyna stosowania przemocy w rodzinie, powinien być pod szczególną uwagą władz gminy. W zakresie tego obszaru również bardzo ważne jest przyjęcie zasady dwukierunkowości w realizacji zadań. Pierwszy z kierunków powinien polegać na działaniach profilaktycznych, skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Drugi z kierunków natomiast powinien być nastawiony na łagodzenie istniejących problemów.

Oczywiście należy zaznaczyć, że wszystkie opisane powyżej obszary są ze sobą ściśle związane. Wpływanie na problem bezrobocia i poprawa sytuacji w tej kwestii może przyczynić się ograniczenia kwestii ubóstwa. Jest to system naczyń połączonych, co łączy się również z kontekstem ogólnopolskim. Nie zawsze istnieje możliwość ograniczenia problemów społecznych w oparciu o wewnętrzne zasoby endogeniczne, często dzieje się tak, że problemy warunkowane są decyzjami na szczeblu ogólnopolskim (zarówno ich generowanie jak i możliwości rozwiązywania). To założenie jest szczególnie ważne ze względu na ograniczony zakres oddziaływania gminy na likwidację bądź ograniczenie problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino, w oparciu o przeprowadzoną analizę społeczno-demograficzną, koncentruje się na czterech wyżej wymienionych obszarach:

1. Aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie bezrobociu.
2. Edukacja i oświata.
3. Pomoc społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
4. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.

W dalszej części dokonano, krótkiego uzasadnienia wyboru poszczególnych celów strategicznych oraz ich rozpisania na konkretne zadania z określeniem terminu realizacji, odpowiedzialności, potencjalnych źródeł finansowania oraz partnerów, którzy mogą wesprzeć działania.

4.2 Zmniejszenie lokalnego bezrobocia

Nie będzie nadużyciem, jeśli stwierdzimy że bezrobocie jest w gminie Postomino problemem największym, a w dodatku generującym inne problemy społeczne, takie jak bieda, wykluczenie społeczne, alkoholizm i przemoc w rodzinie. Bezrobocie w skali kraju jest

problemem niezwykle dolegliwym, jednak w gminie Postomino dolegliwość bezrobocia nabiera dodatkowego wymiaru. Jest to bezrobocie strukturalne, związane w dużej części z likwidacją Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz niskim wykształceniem ludności. Dużą część bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 24 miesięcy), co pozwala wnioskować o wykluczeniu społecznym tej grupy. Długotrwałość bezrobocia oraz niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, a także częsty związek z alkoholizmem to cechy specyficzne lokalnego bezrobocia, które wskazują konieczność używania zintegrowanych narzędzi. Oprócz szkoleń zapewniających nowe kwalifikacje, należy także rozwijać formy zatrudnienia wspieranego przed wejściem na otwarty rynek pracy oraz wsparcie psychologiczne – w szczególności dla długotrwale bezrobotnych. Oprócz próby zmniejszenia skali problemu w grupie osób bezrobotnych w chwili obecnej, należy także wspierać działania profilaktyczne, szczególnie w grupie osób wchodzących na rynek pracy. Działania zachęcające absolwentów gimnazjów do dalszego kształcenia się oraz doradztwo zawodowe mogą skutecznie zapobiegać poszerzaniu grupy młodych, bezrobotnych absolwentów. Założenie, że problem lokalnego bezrobocia dałoby się rozwiązać własnym sumptem jest z gruntu mylne. Można zrobić dużo siłami lokalnymi, ale należy również pamiętać o ogólnopolskiej koniunkturze gospodarczej, która bezpośrednio wpływa na poziom bezrobocia.

Zadania:

- 4.2.1 Zbudowanie i wprowadzenie systemu zachęt inwestycyjnych dla osób prowadzących działalność gospodarczą w gminie, w tym portalu internetowego ze szczegółowymi informacjami dla potencjalnych przedsiębiorców. Rozbudowanie infrastruktury drogowej.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Inwestycji*

Termin realizacji: *do 2021*

Źródło finansowania: *rządowe programy budowy dróg, ministerstwo rozwoju i infrastruktury.*

Partnerzy: *lokalni przedsiębiorcy*

Wskaźnik realizacji celu: *funkcjonujący portal internetowy promujący Gminę jako miejsce przyjazne inwestycjom. Remont i poszerzenie co najmniej 10% dróg gminnych.*

- 4.2.2 Zmniejszenie bezrobocia przez wykorzystanie aktywnych form walki z bezrobociem (staże, zatrudnienie subsydiowane, roboty interwencyjne) przez instytucje gminne w celu zmniejszenia lokalnego bezrobocia oraz wykonania prac ważnych z punktu widzenia gminy.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy (poszczególne agendy)*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *Powiatowy Urząd Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, środki własne*

Partnerzy: *Powiatowy Urząd Pracy*

Wskaźnik realizacji celu: zatrudnienie 20 bezrobotnych na roboty interwencyjne oraz 10 absolwentów liceum i szkół wyższych z terenu gminy na płatne staże absolwenckie w jednostkach podlegających Gminie.

- 4.2.3 Zapewnienie uczniom szkół gminnych orientacji zawodowej poprzez wykwalifikowanego doradcę zawodowego oraz informacji o możliwościach stypendialnych dla kontynuacji nauki.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: do 2016

Źródło finansowania: Powiatowy Urząd Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, środki własne.

Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe i Stypendialne

Wskaźnik realizacji celu: zatrudnienie w każdej placówce edukacyjnej na terenie gminy wykwalifikowanego doradcę zawodowego, który nieodpłatnie przeprowadzi działania wśród uczniów.

- 4.2.4 Udostępnienie bezrobotnym oferty szkoleniowej podwyższającej ich szansę na lokalnym rynku pracy (kursy zawodowe – zmiana zawodu bądź nabycie nowych kompetencji) Działanie powinno być połączone z monitorowaniem absolwentów takich szkoleń.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy

Termin realizacji: na bieżąco

Źródło finansowania: Powiatowy Urząd Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, środki własne.

Partnerzy: Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.

Wskaźnik realizacji celu: zorganizowanie co najmniej 3 szkoleń odpowiadających potrzebom lokalnego rynku zatrudnienia, dla osób bezrobotnych.

- 4.3 Podwyższenie jakości zasobów ludzkich na terenie gminy poprzez przebudowę gminnego systemu edukacji.

Jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności regionu, a tym samym i gminy, warunkującym rozwój społeczno-gospodarczy i ograniczanie poziomu bezrobocia jest jakość zasobów ludzkich. O ich jakości decyduje poziom wykształcenia, kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna mieszkańców umożliwiające szybkie przekwalifikowanie się w toku życia zawodowego.

Z przedstawionej w pierwszej części Strategii analizy sytuacji demograficzno-społecznej wynika, że poziom wykształcenia bezrobotnych na terenie Gminy Postomino odbiega od stanu pożądanego. Poziom ten i generuje wysoki poziom bezrobocia w gminie. Około większość bezrobotnych mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym legitymuje się wykształceniem podstawowym i zawodowym. Taki poziom wykształcenia bardzo minimalizuje szanse na współczesnym rynku pracy. Należy więc przede wszystkim zadbać o poprawę poziomu wykształcenia wśród mieszkańców gminy. Działania prowadzące do tego powinny być skierowane na podwyższanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży na bardziej zadawalającym niż dotychczas poziomie. Dzieci i młodzież dzięki dostępowi do

nowoczesnej infrastruktury w ramach działających na terenie gminy szkół, będą mogły lepiej rozwijać swoje zdolności edukacyjne na poziomie podstawowym i gimnazjum. Dzięki temu będą mogły kontynuować naukę na poziomie średnim i wyższym poza gminą, lepiej przygotowane, zwłaszcza z zakresu języków obcych.

Dzięki stworzonemu systemowi stypendialnemu, zdolne dzieci z ubogich rodzin będą mogły kształcić się na poziomie średnim oraz wyższym poza granicami gminy. Odciąży to rodziców oraz samą młodzież od kosztów ponoszonych w związku z koniecznością uczęszczania do szkół poza granicami gminy.

Podnoszenie jakości zasobów ludzkich na terenie gminy powinno być również skierowane na dorosłych. Należy stworzyć możliwość dokończenia się lub podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

ZADANIA:

4.3.1. Modernizacja i remont istniejących budynków szkolnych.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy - Wydział Edukacji, poszczególne dyrekcje szkół*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *własne, fundusze europejskie – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Środowiska*

Wskaźnik realizacji celu: *odnowiona infrastruktura szkolna.*

4.3.2. Systematyczne doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji, poszczególne dyrekcje szkół*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *własne, programy resortowe (Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu), fundusze europejskie – Europejski Fundusz Społeczny*

Wskaźnik realizacji celu: *nowe pracownie komputerowe w każdej ze szkół wyposażone w 24 komputery każda.*

4.3.3 Wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, poprzez system stypendialny i motywacyjny.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *własne, fundusze europejskie, sponsorzy.*

Partnerzy: *organizacje pozarządowe zajmujące się stypendiami dla zdolnych uczniów*

Wskaźnik realizacji celu: *wypłacanie stypendium dla co najmniej 10 uczniów z najlepszymi wynikami w edukacji z każdej ze szkół i 20 najlepszych uczniów z najlepszymi wynikami sportowymi sportowców w całej gminie.*

4.3.4. Zapewnienie dostępności pomocy pedagogicznej i psychologicznej we wszystkich szkołach gminnych dla których organem prowadzącym jest Wójt Gmina Postomino.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji*

Termin realizacji: *2015*

Źródło finansowania: *własne, subwencja oświatowa.*

Wskaźnik realizacji celu: *zatrudnienie na cały etat pedagoga w każdej ze szkół oraz co najmniej jednego psychologa szkolnego w gminie.*

- 4.3.5. Poprawa jakości nauczania języków obcych poprzez stworzenie zachęt dla uczniów i organizowanie wymiany ze szkołami zagranicznymi.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji*

Termin realizacji: *od 2015*

Źródło finansowania: *własne, subwencja oświatowa*

Partnerzy: *rodzice (partycypacja finansowa)*

Wskaźnik realizacji celu: *uzyskanie wiedzy na poziomie podstawowego certyfikatu językowego z wybranego języka przez 25% uczniów kończących 3 klasę gimnazjum.*

- 4.3.6. Wspieranie szkół w realizacji krajowych i międzynarodowych projektów edukacyjnych.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji, poszczególne dyrekcje szkół*

Termin realizacji: *od 2015*

Źródło finansowania: *własne, programy europejskie*

Partnerzy: *Fundacja Rozwoju Systemów Edukacji w ramach programu Comenius*

Wskaźnik realizacji celu: *Wygranie grantu w ramach programu Comenius na innowacje w edukacji podstawowej i gimnazjalnej*

- 4.3.8. Wzbogacenie oferty Gminnej Biblioteki Publicznej.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *własne, programy resortowe (Ministerstwo Nauki, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu)*

Wskaźnik realizacji celu: *Wzrost liczby dostępnych nowych publikacji o 15%*

- 4.3.10. Przygotowanie analizy zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy i możliwościach kształcenia ustawicznego dla dorosłych.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Wydział Edukacji*

Termin realizacji: *do 2015*

Źródło finansowania: *własne*

Partnerzy: *brak*

Wskaźnik realizacji celu: *Stworzenie raportu i programu działań w celu wypełnienia zapotrzebowania na kształcenie ustawiczne dla dorosłych*

4.4 Inkluzja najbardziej wykluczonych grup społecznych na terenie gminy

Wykluczenie społeczne jest stanem związanym zarówno z niemożliwością uczestniczenia jednostki w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym ze względu na utrudnienie fizyczne jak i materialne, ale również stanem związanym z zanikiem więzi społecznych i brakiem aktywności lokalnej na rzecz rozwiązywania własnych problemów. Te dwa rodzaje wykluczenia występują w gminie Postomino. Pierwszy rodzaj wynika z ubóstwa osób bezrobotnych i ich rodzin oraz z niepełnosprawności, drugi zaś z zaniku więzi społecznych w lokalnych społecznościach. Poniższe zadania bezpośrednio odpowiadają na zidentyfikowane problemy. Są zarówno reakcją na obecnie istniejące stany negatywne (jak wykluczenie osób niepełnosprawnych) a także zapobiegają problemom, które mogą pojawić się za kilka lat. Tak jest w przypadku postulatu zwiększenie obsady kadrowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, co uzasadnione jest prawdopodobieństwem powiększania się grupy osób wymagających usług opiekuńczych (bardzo duża grupa osób w wieku produkcyjnym, które lada chwila przejdą w wiek poprodukcyjny i mogą wymagać dziennych usług opiekuńczych).

Zadania

- 4.4.1 Zapewnienie dziennych i specjalistycznych usług opiekuńczych osobom starszym oraz niepełnosprawnym. Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia, powołanie Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej i Spółdzielni Socjalnej

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*

Termin realizacji: *na bieżąco,*

Źródło finansowania: *własne oraz środki Europejskiego Funduszu Społecznego*

Partnerzy: *organizacje pozarządowe (zlecenie zadania na zewnątrz).*

Wskaźnik realizacji celu: *działające Centrum Integracji Społecznej, Klub Integracji Społecznej, spółdzielnia socjalna, kierowane, które swoje działania kierują do co najmniej 30 osób na terenie gminy. Wskaźnikiem sukcesu będzie aktywizacja zawodowa co najmniej 15 osób na terenie gminy rocznie.*

- 4.4.2 Integracja społeczna osób niepełnosprawnych poprzez ich zmotywowanie do udziału w funkcjonujących warsztatach terapii zajęciowej.

Odpowiedzialność: *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*

Termin realizacji: *na bieżąco*

Źródło finansowania: *własne,*

Partnerzy: *Stowarzyszenie Akson*

Wskaźnik realizacji celu: *objęcie programem co najmniej 15 osób aktywnie uczestniczących w terapii.*

- 4.4.3 Likwidacja barier architektonicznych utrudniających korzystanie niepełnosprawnym z infrastruktury społecznej (według priorytetów: Urząd Gminy, Ośrodki Zdrowia, Szkoły)

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy*

Termin realizacji: *niezwłocznie*

Źródło finansowania: *własne, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze europejskie.*

Partnerzy: *Starostwo Powiatowe, PFRON*

Wskaźnik realizacji celu: *zbudowanie podjazdu dla wózków i/lub wind we wszystkich budynkach użyteczności publicznej.*

- 4.4.4 Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych osób w kryzysie poprzez zbudowanie gminnych mieszkań socjalnych.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy*

Termin realizacji: *do 2021*

Źródło finansowania: *własne, fundusze europejskie, programy celowe*

Partnerzy: *organizacje pozarządowe*

Wskaźnik realizacji celu: *utworzenie co najmniej 5 mieszkań socjalnych i jednego mieszkania chronionego.*

- 4.5 Skuteczne zapobieganie i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie

Strukturalne bezrobocie i niski poziom życia mieszkańców gminy może wpływać na wzrost spożycia alkoholu i pogłębianie się problemów alkoholowych.

Przy Urzędzie Gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin. Według danych pochodzących z rozliczenia działalności Punktu Konsultacyjnego za rok 2012, jego funkcjonowanie wymaga pewnej dynamizacji.

Przy rozpatrywaniu tego problemu szczególną uwagę należy poświęcić dzieciom, zarówno tym wychowującym się w rodzinach dotkniętych problemami alkoholowymi jak i wszystkim innym narażonym na wczesne sięganie po alkohol. W przygotowywanej strategii należy również wziąć pod uwagę problemy związane z przemocą w rodzinie, które najczęściej są efektem alkoholizmu członka lub członków rodziny.

ZADANIA:

- 4.5.1 Kierowanie osób odpowiedzialnych w gminie za realizację programów związanych z problemami alkoholowymi na szkolenia organizowane przez Polską Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podnoszenia kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin w Gminie Postomino.

Odpowiedzialność: *Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*

Termin realizacji: *na bieżąco,*

Źródło finansowania: *własne, PARPA*

Partnerzy: *PARPA*

Wskaźnik realizacji celu: ukończenie specjalistycznych szkoleń organizowanych przez PARPA przez co najmniej 3 osoby związane z realizacją programów związanych z problemami alkoholowymi

- 4.5.3 Kierowanie osób zajmujących się w gminie przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na szkolenia organizowane przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie “Niebieska Linia” w celu podnoszenia kwalifikacji pracowników służb i placówek zajmujących się przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i środowisku lokalnym.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: na bieżąco,

Źródło finansowania: własne

Partnerzy: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie “Niebieska Linia”

Wskaźnik realizacji celu: ukończenie specjalistycznych szkoleń organizowanych przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie “Niebieska Linia” przez co najmniej 3 osoby.

- 4.5.4 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
- refundowanie kosztów ponoszonych przez ofiary przemocy w rodzinie na obdukcje oraz pomoc prawną,
- opracowanie i kolportowanie materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy w Gminie Postomino,

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: na bieżąco

Źródło finansowania: własne

Partnerzy: organizacje pozarządowe, miesięcznik “Szept Postomina”

Wskaźnik realizacji celu: stworzenie funduszu lub oddzielnej pozycji w budżecie gminy w celu zapewnienia środków na działania psychospołeczne i doradztwo prawne dla rodzin z problemami alkoholowymi. Stworzenie broszury informacyjnej i jasnej procedury postępowania dla osób, które chcą skorzystać z zarezerwowanych środków.

- 4.5.5. Organizowanie imprez bezalkoholowych.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: na bieżąco

Źródło finansowania: środki własne,

Partnerzy: miesięcznik "Szept Postomina"

Wskaźnik realizacji celu: zorganizowanie co najmniej jednej w roku imprezy bezalkoholowej kierowanej do uczniów oraz jednej kierowanej do rodzin z problemem alkoholowym.

- 4.5.6 Prowadzenie w szkołach na terenie gminy profesjonalnych programów profilaktycznych będących kontynuacją i uzupełnieniem dotychczas prowadzonych programów.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: na bieżąco,

Źródło finansowania: środki własne

Partnerzy: szkoły

Wskaźnik realizacji celu: zorganizowanie co najmniej jednej akcji profilaktycznej w semestrze w każdej ze szkół lub centralnie kierowanej z poziomu gminy, kierowanej do młodzieży szkolnej.

- 4.5.7 Utworzenie świetlicy opiekuńczo-wychowawczych w Jarosławcu dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: do 2006

Źródło finansowania: środki własne

Partnerzy: szkoły, organizacje pozarządowe

Wskaźnik realizacji celu: Objęcie wszystkich dzieci z Jarosławca z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym pomocą socjoterapeutyczną świadczoną w specjalnie utworzonej świetlicy, w miejscu ich zamieszkania.

- 4.5.8 Stworzenie warunków do powstania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy,

Termin realizacji: na bieżąco

Źródło finansowania: własne, fundacje, programy celowe

Partnerzy: organizacje pozarządowe

Wskaźnik realizacji celu: udostępnienie nadzorowanych i ogrodzonych boisk szkolnych w godzinach pozaszkolnych, wraz z animatorami sportu i rekreacji.

- 4.5.9 Upowszechnienie wykazu placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką antyalkoholową wśród mieszkańców gminy.

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Termin realizacji: niezwłocznie

Źródło finansowania: środki własne,

Partnerzy: miesięcznik "Szept Postomina"

Wskaźnik realizacji celu: wykaz placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką antyalkoholową wśród mieszkańców gminy udostępnionych w kościołach, szkołach wszystkich urzędach publicznych oraz na tablicach informacyjnych gminy, wraz z numerem telefonu do osoby udzielającej szczegółowych informacji.

4.5.10 Ograniczenie dostępności alkoholu dla dzieci poprzez:

- prowadzenie akcji informacyjnych w miejscach sprzedaży alkoholu,
- monitorowanie punktów sprzedających alkohol, pod kątem wywiązywania się z ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim,

Odpowiedzialność: Urząd Gminy – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Termin realizacji: na bieżąco,

Źródło finansowania: własne

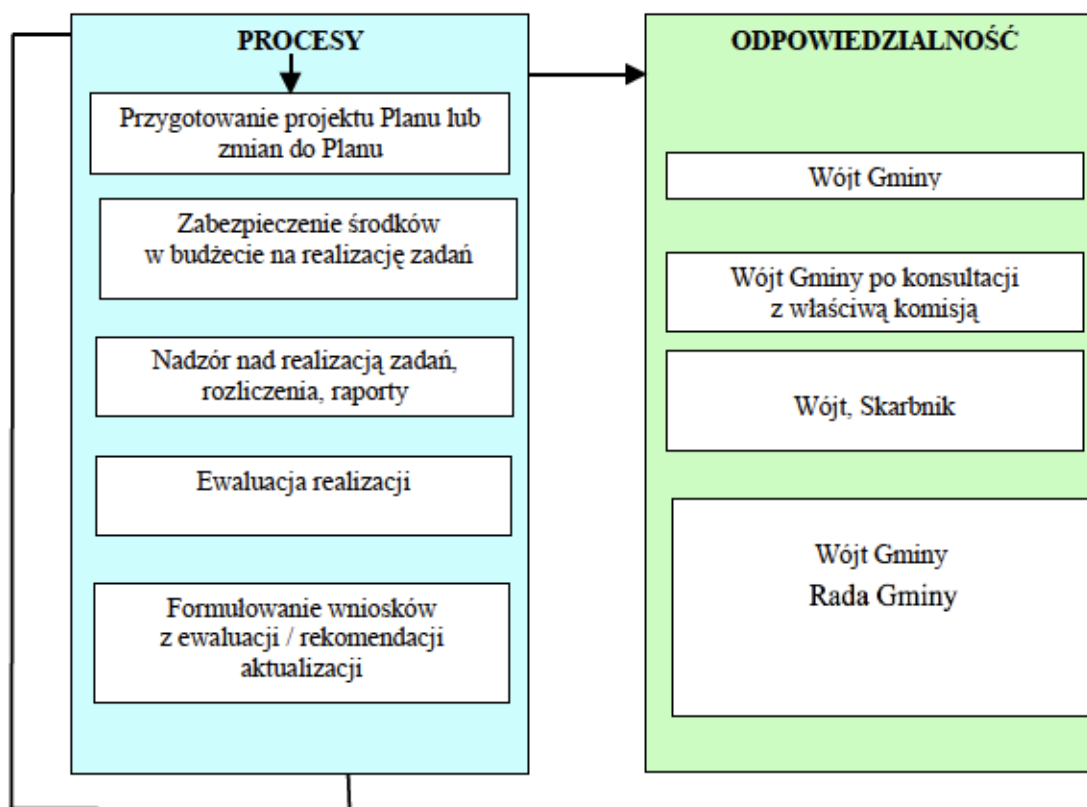
Partnerzy: właściciele punktów sprzedaży alkoholu, Komenda Powiatowa Policji, Państwowa Inspekcja Handlowa

Wskaźnik celu: zmniejszenie liczby młodzieży spożywającej alkohol odnotowywanej przez policję. Stworzenie zespołu składającego się ze strażnika miejskiego i policjanta kontrolującego punkty sprzedaży alkoholu.

5. System wdrażania

System wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje szereg procesów niezbędnych do jej realizacji oraz podmioty, które będą zaangażowane w ich wykonywanie. Procesy wdrażania Strategii i zakres odpowiedzialności przedstawiony jest na wykresie poniżej.

Rysunek 1 Schemat wdrażania Strategii

Opracowanie własne

We wdrażanie Strategii, w zależności od typu projektu, będą również zaangażowane inne jednostki lub organy, niż wskazane na schemacie. Będą to w szczególności inne samorządowe jednostki organizacyjne, których dane zadanie będzie bezpośrednio dotyczyć.

6. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

6.1 System monitorowania i oceny Planu

Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii:

1. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania, przynajmniej raz na rok. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym okresie.
2. Wójt, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Planu składa Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji, które przyjmowane są uchwałą Rady Gminy.
3. Zmian w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta po wydaniu stosownej opinii przez odpowiednią Komisję Rady Gminy.

Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny, posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

6.2 Sposoby inicjowania współpracy międzysektorowej

Jako jedną z najważniejszych zmian, które nastąpiły w Polsce w okresie transformacji, można wyróżnić stopniowe odradzanie się postaw obywatelskich, co łączy się z ogólnym rozwojem społeczeństwa obywatelskiego. Szczególny renesans aktywności obywatelskiej obserwujemy w społecznościach lokalnych, zjawisko to jest bezpośrednio związane z restytucją instytucji gminy wprowadzającą samodzielny samorząd gminny (1990r.), a także reformą samorządową z 1999 roku. Poprzez wprowadzenie samorządów na różnych szczeblach, obywatele zostali upodmiotowieni w procesie partycypacji społecznej, uzyskali realne narzędzia wpływu na decyzję dotyczące ich codziennego życia. Organizacje obywatelskie współpracujące z samorządem na zasadzie partnerstwa stanowią razem duet dzięki któremu można zmnożyć potencjały poszczególnych instytucji. Szczególnie ważne jest wypracowanie procedur współpracy pomiędzy organizacjami obywatelskimi a samorządami, a także uwzględnianie ich potencjału w ramach powstających planów strategicznych, takich jak Lokalne Programy Rozwoju.

Spróbujmy także zdefiniować termin partnerstwo. Partnerstwo w tym wypadku rozumiane jest jako sformalizowany związek pomiędzy grupami, oparty na zasadzie uzgadniania polityk i ich wspólnej realizacji, przy równym podziale korzyści i zysków.

Jak można budować partnerstwo w skali gminy? Na szczeblu lokalnym, idealnym modelem jest sytuacja gdy w działania na rzecz partnerstwa angażują się trzy sektory, tzn. samorząd, organizacje pozarządowe oraz przedstawiciele biznesu. Takie forum może być ciałem, które będzie opiniowało główne dokumenty dotyczące kierunków rozwoju społeczności lokalnej, będzie wypracowywało wspólne propozycje rozwiązań płynące z ich doświadczeń. Jest to także bardzo dobry sposób na wymianę informacji pomiędzy

poszczególnymi sektorami. W miarę postępów w pracach, jest szansa, że narodzą się wspólne inicjatywy i konkretne działania. To zależy od mobilności lokalnych środowisk oraz od zaangażowania samorządu lokalnego jako animatora działań. Szczególnym narzędziem prawnym, na podstawie którego można „układać” współpracę z organizacjami jest Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku. Ustawa zobowiązuje samorząd do uchwalania rocznych planów współpracy z organizacjami, a także do zlecenia zadań organizacjom pozarządowym w trybie konkursu. Należy nadmienić, że zlecenie niektórych zadań organizacjom jest zdecydowanie tańsze niż prowadzenie ich w ramach instytucji samorządowych. Stwarza także możliwość działania rad konsultacyjnych przy poszczególnych samorządach, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Warto także nadmienić o partnerstwie w kontekście wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych. Partnerstwo w dokumentach UE oznacza „włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji i środowisk regionalnych oraz lokalnych najlepiej znających potrzeby i możliwości swego regionu” (za słownikiem terminologicznym z Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich 2004-2006). Partnerstwo jest jedną z zasad polityki strukturalnej UE, wpisaną w prawodawstwo wspólnotowe oraz w polskie akty prawne dotyczące rozwoju regionalnego.

W trakcie oceny projektów zazwyczaj premiowane są programy przygotowane we współpracy z lokalnymi partnerami, w których to realizacji mają swój udział różne sektory. Z czysto praktycznego punktu widzenia, programy przygotowywane międzysektorowo, reprezentują szersze spektrum rozwiązań, opierają się na rzetelniejszej analizie środowiska lokalnego. Zaangażowanie w ich realizację zróżnicowanych instytucji gwarantuje lepszą jakość działań, a w związku z tym większy efekt dla społeczności lokalnej.

Oprócz argumentu przydatności partnerstwa w fazie aplikowania o fundusze i realizacji programów, istnieje bardziej pierwotny argument. Rozwój lokalny i regionalny nie możliwy jest bez owocnej współpracy różnych sektorów na jego rzecz. Nikt nie osiągnie postępu w tej materii, jeżeli nie oprze swoich działań na budowie efektywnego partnerstwa, jest to pierwszy krok do sukcesu. Kto jeszcze tego nie zrozumiał, ma przed sobą długą drogę.

Partnerstwo lokalne wyrażające się współpracą głównych lokalnych instytucji społeczeństwa obywatelskiego jest doskonałą i skuteczną pomocą dla rozwoju społeczności lokalnych. Niestety, w Polsce ta idea nie jest szerzej znana i stosowana. Władze samorządowe narzekają często na brak aktywności swoich obywateli, zaś obywatele narzekają na władzę, twierdząc, że podejmuje decyzje bez należytej wiedzy o tym, czego obywatele oczekują. Środowisko przedsiębiorców dystansuje się często od działań innych sektorów. Zdarzają się sytuacje, w których różne podmioty podejmują podobną działalność, nie informując się o tym wzajemnie i nie jednocząc swoich sił. Często przedstawiciele poszczególnych grup nie widzą potrzeby współpracy międzysektorowej lub nie posiadają narzędzi niezbędnych do jej zainicjowania, podejmowania wspólnych działań. W interesie każdego samorządu, leży oparcie lokalnego rozwoju na połączeniu lokalnych potencjałów w procesie partnerstwa.

Samorząd Postomina będzie w sposób otwarty podchodził do projektów zgłaszanych przez podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, mogące pozytywnie wpłynąć na osiągnięcie celów rozwojowych

gminy. Współpraca z wyżej wymienionymi będzie inicjowana poprzez organizację spotkań z mieszkańcami, podczas których przedstawiciele Urzędu Gminy prezentować będą możliwości współpracy w nadchodzącym okresie. Inicjatorem współpracy mogą być również mieszkańcy i organizacje, których są oni członkami. Propozycje wspólnej z gminą realizacji przedsięwzięć mogą być kierowane do samorządu w trybie ciągłym, zarówno poprzez zwrócenie się na piśmie, jak i w czasie spotkań z Radnymi czy Wójtem.

6.3 Upowszechnianie dokumentu i promocja jego efektów

W ramach upowszechniania Planu podejmowane będą następujące działania:

1. Umieszczenie dokumentu Planu Rozwoju Lokalnego na stronie www Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń przy Urzędzie Gminy informacji o przyjęciu Strategii i możliwościach dostępu do niej.
3. Zamieszczenie informacji na temat Strategii w prasie lokalnej.
4. Informowanie o zawartych w dokumencie planach inwestycyjnych na zebraniach wiejskich odbywających się w cyklu rocznym.
5. Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców ze Strategią poprzez udostępnienie jej w biurze Rady Gminy.

Dodatkowo wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Strategii, jak również jej zmiany będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1 Liczba ludności według wieku i płci w 2013 r.....	5
Tabela 2 Liczba ludności w procentach według ekonomicznych grup wieku	6
Tabela 3 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny dla gm. Postomino w latach 2010/13.....	6
Tabela 4 Liczba nowo zawieranych małżeństw w gm. Postomino w latach 2010/13	7
Tabela 5 Saldo migracyjne ludności na terenie gm. Postomino w latach 2010/13	7
Tabela 6 Tendencje demograficzne na terenie gm. Postomino w latach 2010/13	8
Tabela 7 Liczba dzieci w latach 2011/14 w gm. Postomino wg. szkół.....	9
Tabela 8 Liczba dzieci w roku szkolnym 2013/14 wg oddziałów	10
Tabela 9 Wydatki na edukację w budżecie gm. Postomino w latach 2010/13	10
Tabela 10 Rodzaj DG w liczbach wg PKD w gm. Postomino (31.12.2013).....	11
Tabela 11 Liczba mieszkańców gm. Postomino a liczba korzystających z pomocy GOPS w latach 2010/13	12
Tabela 12 Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w latach 2010/13.....	12
Tabela 13 Powody przyznania pomocy z GOPS w latach 2010/13	13
Tabela 14 Bezrobocie w gm. Postomino a bezrobocie w regionie i kraju w 2013 r.....	15
Tabela 15 Bezrobotni w gm. Postomino wg wieku (31.12.2013).....	16
Tabela 16 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w roku 2013	16
Tabela 17 Bezrobotni wg wykształcenia (31.12.2013).....	17
Tabela 18 Wydatki w odniesieniu do przyjętych zadań w 2012 r.	19
Tabela 19 Liczba przestępstw oraz wykrytych sprawców na terenie gm. Postomino w 2013 r.	20
Rysunek 1 Schemat wdrażania Strategii	35

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na lata 2014-2021 wynika z art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 182 ze zmianami). Dotychczas obowiązująca Strategia obejmowała lata 2007–2013.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na lata 2014-2021 jest wieloletnim dokumentem programowym obejmującym swoim zakresem edukację, gospodarkę, pomoc społeczną, służbę zdrowia, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy oraz ich potrzeby. Jest dokumentem, który wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych. Tym samym przyjęcie Strategii, jej wdrażanie oraz monitoring i nadzór nad realizacją, a następnie ewaluacja pozwolą na rozwiązanie lub częściowe ograniczenie uciążliwości problemów społecznych, które są obecne w życiu mieszkańców Gminy Postomino. Przyjmując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Postomino na lata 2014-2021 Samorząd Gminy Postomino podejmuje działania zmierzające do wspierania mieszkańców Gminy w przewycięzaniu trudnych sytuacji i zminimalizowaniu zjawisk patologii społecznych oraz ciągłej aktywności na rzecz uczynienia obszaru Gminy miejscem przyjaznym dla wszystkich mieszkańców.

Mając na uwadze powyższe, przyjęcie uchwały jest zasadne.